

FIGUERES, Josep Maria. *Periodistes indòmits. Guerra civil i exili*. Barcelona: Editorial Base, 2016. Base Històrica, 140. 272 pàgs. [15,5 x 23,5].

“El periodisme que, segons els francesos mené à tout, a casa nostra sol menar a la presó, a l'exili i a la misèria. Però tenim un consol, en poder afirmar que aquesta misèria és un honor”. Amb aquesta cita tan eloqüent de Domènec de Bellmunt comença l'últim treball de l'especialista en història del periodisme català Josep Maria

Figueres. La cita és una bona síntesi del propòsit de l'obra, recuperar les històries personals d'una sèrie de periodistes que, amb diferents posicionaments polítics que anirien des del conservadorisme als plantejaments revolucionaris, van destacar per la seva contribució al periodisme català en particular i per la seva defensa de la llengua i cultura catalanes en sentit més ampli. Un compromís que en molts casos els obligaria a exiliar-se en finalitzar la Guerra Civil.

Es tracta de deu relats biogràfics, la majoria dels quals fan referència a figures amb reconeixement públic, com Valentí Almirall i Enric Prat de la Riba, entesos com els precedents al segle XIX de l'eclosió del periodisme català del segle XX, una eclosió que anirà lligada a capçaleres mítiques com *La Veu de Catalunya*, *La Humanitat*, *Última Hora*, *L'Opinió*, *La Publicitat*, i *El Matí* en uns moments on la premsa era imprescindible per copsar la realitat política, social i cultural catalana. També trobem els coneguts escriptors i periodistes de l'època republicana Josep Carner, Rovira i Virgili, Pere Foix, Lluís Capdevila i Pere Calders, però l'autor no oblida altres figures menys cèlebres i que representen a la multitud de periodistes silenciats, d'alguna o una altra manera per la repressió franquista i l'exili, com són Agustí Cabruja, Joan Gols i Lluís Esteve. Per al prologuista de l'obra, Vicenç Villatoro, *“Un dels grans valors del llibre de Josep M. Figueres [...] és el de fer visible el fil invisible”*. Es refereix Villatoro al paper jugat per aquests periodistes en la reconstrucció d'una tradició cultural i periodística fortament malmesa per la guerra i la implantació de la Dictadura franquista. El llibre és, doncs, també un homenatge a una sèrie de persones amb un compromís que anava més enllà de la seva tasca periodística.

IHE

(Secretaria de la Revista)

Traducción de la reseña anterior:

“*El periodismo que, según los franceses mené à tout, en nuestra casa solo lleva a la prisión, al exilio y a la miseria. Pero tenemos un consuelo, al poder afirmar que esta miseria es un honor*”. Con esta cita tan elocuente de Domènec de Bellmunt, empieza el último trabajo del especialista en historia del periodismo catalán Josep Maria Figueres. La cita es una buena síntesis del propósito de la obra, recuperar las historias personales de una serie de periodistas que, con diferentes posicionamientos políticos que irían desde el conservadurismo a los planteamientos revolucionarios, destacaron por su contribución al periodismo catalán en particular y por su defensa de la lengua y cultura catalanas en sentido más amplio. Un compromiso que en muchos casos les obligaría a exiliarse al finalizar la Guerra Civil.

Se trata de diez relatos biográficos, la mayoría de los cuales hacen referencia a figuras con reconocimiento público, como Valentí Almirall y Enric Prat de la Riba, entendidos como los precedentes en el siglo XIX de la eclosión del periodismo catalán del siglo XX, una eclosión que irá ligada a cabeceras míticas como *La Veu de Catalunya*, *La Humanitat*, *Última Hora*, *L'Opinió*, *La Publicitat*, *iEl Matí* en unos momentos donde la prensa era imprescindible para entender la realidad política, social y cultural catalana. También encontramos los conocidos escritores y periodistas de la época republicana Josep Carner, Rovira i Virgili, Pere Foix, Lluís Capdevila y Pere Calders, pero el autor no olvida otras figuras menos célebres y que representan a la multitud de periodistas silenciados, de alguna u otra manera por la represión franquista y el exilio, como son Agustí Cabruja, Joan Gols y Lluís Esteve. Para el prologuista de la obra, Vicenç Villatoro, “*Un dels grans valors del llibre de Josep M. Figueres [...] és el de fer visible el fil invisible*”. Se refiere Villatoro al papel jugado por estos periodistas en la reconstrucción de una tradición cultural y periodística fuertemente malograda por la guerra y la implantación de la Dictadura franquista. El libro es, pues, también un homenaje a una serie de personas con un compromiso que iba más allá de su trabajo periodístico.

IHE
(Secretaría de la Revista)